

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : โทยก๊วน : การส่งเงินกลับประเทศโดยชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทย
 ชื่อนิติค นางสุชานดา กั้นตสุรฤกษ์
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาภรณ์ จันทวานิช
 อาจารย์ ดร.ภูวคณ ทรงประเสริฐ
 ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
 ปีการศึกษา ๒๕๖๕

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีเป้าประสงค์ในการศึกษา ๓ ประการด้วยกันคือ ประการแรกเพื่อศึกษาลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมของชาวจีนในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการส่งเงินกลับประเทศด้วยวิธีโทยก๊วน ประการที่สองเพื่อศึกษารูปแบบและวิวัฒนาการของการส่งเงินกลับประเทศด้วยวิธีโทยก๊วนในหมู่ชาวจีนในประเทศไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน และประการสุดท้ายเพื่อค้นหาสาเหตุและปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเงินกลับประเทศในรูปแบบโทยก๊วนและแนวโน้มของโทยก๊วน โดยทั้งสองมิติฐานจากการส่งเงินกลับประเทศโดยชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทยเป็นผลจากความผูกพันทางวัฒนธรรมทั้ง เชื้อที่เกี่ยวเนื่องกับการจักระเบียนสังคมของชาวจีน รูปแบบและวิวัฒนาการของการส่งเงินกลับประเทศด้วยวิธีโทยก๊วนเป็นผลจากความผูกพันทางวัฒนธรรมดังกล่าว และขึ้นอยู่กับสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของทั้งสองประเทศ สำหรับวิธีดำเนินการค้นคว้านั้น ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยตั้งใจที่จะเชื่อมโยงศาสตร์ทางด้านสังคมวิทยา มานุษยวิทยาและประวัติศาสตร์เข้าด้วยกัน และใช้แหล่งข้อมูลที่สำคัญคือ ข้อมูลจากเอกสารทั้ง เอกสารขั้นต้นและชั้นรองประกอบด้วยข้อมูลจากงานสนาม โดยเน้นศึกษาเฉพาะชาวจีนแคะจิวในกรุงเทพมหานครจำนวน ๒๐ ตัวอย่าง และอาศัยเทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพแบบต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลมากและมีคุณค่าแก่การวิจัย

จากการศึกษาลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนชาวจีนในภาคตะวันออกเฉียงใต้และภาคใต้ของประเทศไทย และลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนชาวจีนในไทย

ทำให้พบว่าชาวจีนมีค่านิยมที่เป็นแบบอย่างเฉพาะตัว และได้นำวิถีชีวิตเข้ามาเมื่ออพยพเข้ามาในสังคมไทย ค่านิยมที่ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นมูลเหตุสำคัญของการส่งเงินกลับประเทศทางโพยกวน ๓ ประการคือ ความกตัญญูต่อกวีที่แบบแผนทางเครือญาติ และการรวมกลุ่มกันเพื่อช่วยเหลือกันเองเหนือระดับครอบครัว

จากการศึกษาถึงรูปแบบและวิวัฒนาการของโพยกวน วิวัฒนาการของการโพยกวน อาจแบ่งได้เป็น ๓ ระยะสำคัญตามตัวกำหนดอันส่งผลกระทบต่อกิจการและรูปแบบของโพยกวน โดยตรง ได้แก่ ระยะที่ระบบธนาคารพาณิชย์ยังไม่เติบโต ระยะการควบคุมโดยธนาคารแห่งประเทศไทย และระยะหลังจากที่ประเทศไทย เปิดความสัมพันธ์ทางการทูตกับสาธารณรัฐประชาชนจีน โพยกวนเป็นความสัมพันธ์เชิงเศรษฐกิจที่ชาวจีนในประเทศไทยมีก่อตั้งกำเนิดในรูปแบบหนึ่งซึ่งผลกระทบและสะท้อนให้เห็นถึงภาวะทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของทั้งสองประเทศไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม

จากการศึกษาถึงกิจการโพยกวนในปัจจุบัน อันเป็นงานวิจัยภาคสนามซึ่งผู้วิจัยศึกษาจากชาวจีนแก่จิวในกรุงเทพฯ โดยมีมุ่งศึกษาถึงรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปของการโพยกวน ภายหลังจากการเปิดความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และกลวิธีในการดำเนินกิจการโพยกวนในปัจจุบัน ตลอดจนพฤติกรรมกรรมการส่งเงินกลับประเทศทางโพยกวนได้พบว่าบทบาทของโพยกวนยังคงมีอยู่โดยอาศัยการคัดเลือกรูปแบบ กลวิธีในการดำเนินกิจการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และความเจริญของเทคโนโลยีทางการสื่อสารคมนาคมสมัยใหม่ ส่วนในแง่ของเป้าประสงค์ในการส่งเงินของผู้ซึ่งยังมีพฤติกรรมกรรมการส่งเงินอยู่เป็นไปในสองประการ ประการแรก เพื่อเป็นการแสดงความกตัญญูต่อกวีและความเป็นผู้มีคุณความริบผิดชอบต่อครอบครัว ประการที่สอง เพื่อเกื้อหนุนเครือญาติและบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่นดั้งเดิมของตน

ปัจจัยสำคัญซึ่งผลต่อการส่งเงินกลับประเทศของชาวจีนโพกวนในประเทศไทย คือปัจจัยทางวัฒนธรรม สังคมและการเมือง เศรษฐกิจ และเมื่อพิจารณาปรากฏการณ์การส่งเงินกลับประเทศจำลองเข้ากับทฤษฎีค่านิยมของ Parsons ได้พบว่าพฤติกรรมกรรมการส่งเงินกลับประเทศเป็นการกระทำที่สืบเนื่องมาจากค่านิยมในสังคมและวัฒนธรรมดั้งเดิม อาศัยบูรณาการในระบบสังคมไทยที่สร้างสมและหล่อหลอมชาวจีนให้มีคุณลักษณะเฉพาะของชาวจีน

ในประเทศไทย ชาวจีนเหล่านี้จำเป็นต้องแสดงบทบาทเพื่อไขว่คว้าเป้าหมายในกำนิบ
 ทั้งเชิงทางด้านความกตัญญู ความรับผิดชอบครอบครัว การเกื้อหนุนเครือญาติและการ
 บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ในท้องถิ่นดั้งเดิม โดยมีข้อจำกัดของเงินในต่าง ๆ คงตั้งตามเศรษฐกิจ
 การเมืองที่แปรเปลี่ยนอยู่เสมอ ดังนั้นจึงต้องมีการปรับตัวหรือดัดแปลงวิธีการต่าง ๆ ในการ
 ส่งเงินกลับประเทศทางโหยกวนให้เท่าทันกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและมีแนวโน้มว่าการส่งเงินกลับ
 ประเทศควยเป้าประสงค์เพื่อเป็นการแสดงความกตัญญูทดแทน โดยการใช้เงินไปเข้าหากิจการ
 เช่นไหว้บรรพบุรุษแทนคนในประเทศสำคัญต่าง ๆ คงจะค่อย ๆ ลดลง หรืออาจจำกัดอยู่เพียงชาวจีน
 รุ่นอพยพ ส่วนการส่งเงินกลับประเทศเพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบครอบครัว การ
 เกื้อหนุนเครือญาติ และการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ในท้องถิ่นดั้งเดิม ยังไม่ปรากฏแนวโน้มที่
 ชัดเจนในการวิจัยนี้